एकाइ १० · व्यावसायिक चिठी

उत्तरकुञ्जिका · शिक्षकका लागि

पूर्णाङ्क ३३

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ शब्दार्थ

ज्ञान · ३

१. तपसिल → **घ.** तल दिइएको विस्तृत विवरण, सूची
२. पुनश्च → **ग.** चिठी सकिएपछि थपिने कुराको सुरुमा लेखिने शब्द
३. भुक्तानी → **क.** तिर्नुपर्ने रकम तिरेर चुक्ता गर्ने काम
४. शीतोष्ण → **छ.** न धेरै चिसो न धेरै तातो
५. भेक → **ज.** क्षेत्र, इलाका
६. खपत → **ख.** उपभोग; खाने वा प्रयोग गर्ने काम

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ शब्दको स्रोत

बोध · २

उत्तर

तत्सम: निद्रा; तद्भव: आँसु, किसान; आगन्तुक: कानुन

अङ्क विभाजन

✓ प्रतिशब्द ०.५ का दरले ‘निद्रा’ तत्सम र ‘आँसु’ तद्भव लेखेमा।
✓ प्रतिशब्द ०.५ का दरले ‘कानुन’ आगन्तुक र ‘किसान’ तद्भव लेखेमा।

३ ठिक कि बेठिक?

बोध · २

i. ✓ **ठिक**
ii. ✗ **बेठिक:** मकवानपुरको केन्द्रले बिउबिजनको मूल्यसूची मुस्ताङको केन्द्रको वेबसाइटबाट पाएको थियो।
iii. ✗ **बेठिक:** तपसिलमा सबैभन्दा धेरै परिमाणमा स्थानीय लसुनको बिउ (१० केजी) मागिएको छ; सिमीको बिउ ८ केजी मात्र हो।
iv. ✓ **ठिक**

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

४ चिठीको बोध

क. **अङ्क विभाजन** — **ज्ञान · १**

✓ ‘बिउबिजन उपलब्ध गराइदिने सम्बन्धमा’ भनी लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** — **ज्ञान · १**

✓ निर्देशक उमाकान्त ठाकुरको भनी लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** — **बोध · २**

✓ प्रतिकारण १ का दरले किसानले बिउ मागिरहेको, नगदेबालीका रूपमा खेती गर्ने र उत्पादन काठमाडौँ उपत्यकामा खपत हुने, वा केन्द्रले लामो समयदेखि कृषिजन्य सामग्री बेच्दै आएकोमध्ये पहिलो कारण लेखेमा।
✓ माथिकामध्ये अर्को कुनै एक कारण लेखेमा।

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

घ. **उत्तर** **बोध · ४**

व्यावसायिक चिठी	घरायसी चिठी
व्यापारी, उद्योग, पसल वा व्यावसायिक संस्थाबिच लेखिन्छ।	परिवारका सदस्य, साथीभाइ वा आफन्तबिच लेखिन्छ।
सामान माग्ने, मूल्य सोध्ने, भुक्तानी गर्ने जस्ता कामका लागि लेखिन्छ।	हालखबर, माया र सल्लाह दिन लेखिन्छ।
भाषा औपचारिक, छोटो र प्रस्ट हुन्छ (महोदय, अनुरोध छ)।	भाषा आत्मीय र अनौपचारिक हुन्छ (प्रिय भाइ, धेरै माया)।
पत्र सङ्ख्या, चलानी नम्बर, विषय, तपसिल जस्ता भाग हुन्छन्।	यस्ता भाग हुँदैनन्; ठेगाना, मिति, सम्बोधन र मुख्य भाग मात्र हुन्छन्।
अन्त्यमा भवदीय, पद, नाम र दस्तखत लेखिन्छ।	अन्त्यमा 'तिम्रो दिदी' जस्तो सम्बन्ध जनाउने बिदाइ र नाम लेखिन्छ।

अङ्क विभाजन

- ✓ लेख्ने र पाउनेबिचको सम्बन्धको भिन्नता लेखेमा।
- ✓ उद्देश्य वा विषयको भिन्नता लेखेमा।
- ✓ भाषाको भिन्नता (औपचारिक र आत्मीय) लेखेमा।
- ✓ ढाँचाको भिन्नता (विषय, तपसिल, भवदीय जस्ता भाग) लेखेमा।

५ बोध प्रश्नोत्तर

उत्तर **बोध · ४**

क. जुम्लाका बर्गैंचामा रासायनिक मल र विषादी कमै प्रयोग हुने भएकाले धेरैले यहाँको स्याउलाई प्राङ्गारिक स्याउ भन्छन्।

ख. पहिले जुम्लासम्म सडक नभएकाले किसानले स्याउ बजारसम्म पुऱ्याउन सक्दैनथे, त्यसैले धेरै स्याउ बोटमै कुहिन्थ्यो।

ग. सहकारीले किसानबाट स्याउ किनेर आकारअनुसार छुट्याउँछ, काठको बाकसमा प्याक गर्छ र काठमाडौँ तथा नेपालगन्जका व्यापारीलाई पठाउँछ।

घ. कारोबार लिखित हुँदा पछि विवाद हुँदैन र किसानले समयमै पैसा पाउँछन्।

अङ्क विभाजन

- ✓ क: रासायनिक मल र विषादी कमै प्रयोग हुने भएकाले भनी लेखेमा।
- ✓ ख: सडक नभएकाले स्याउ बजारसम्म पुऱ्याउन नसकिने कारण लेखेमा।
- ✓ ग: किन्ने, छुट्याउने, प्याक गर्ने र व्यापारीलाई पठाउनेमध्ये कम्तीमा तीन काम लेखेमा।
- ✓ घ: विवाद नहुने र किसानले समयमै पैसा पाउने कुरा लेखेमा।

६ करण र अकरण

उत्तर **प्रयोग · २**

सहकारीले हरेक वर्ष किसानबाट स्याउ किन्दैन। गत वर्ष व्यापारीले समयमै भुक्तानी गरेनन्। सचिव भोलि नेपालगन्ज जाने छैनन्। यो सहकारीको गोदाम होइन।

अङ्क विभाजन

- ✓ प्रतिवाक्य ०.५ का दरले 'किन्छ' लाई 'किन्दैन' र 'गरे' लाई 'गरेनन्' बनाएमा।
- ✓ प्रतिवाक्य ०.५ का दरले 'जाने छिन्' लाई 'जाने छैनन्' र 'हो' लाई 'होइन' बनाएमा।

७ वाक्य परिवर्तन

उत्तर

क. हजुरआमा सधैँ बजार जानुहुन्छ।

ख. भाइ भोलि पोखरा नजाला।

ग. किसानले नयाँ बिउ रोपेछन्।

घ. पसलले बिल पठाएन।

Science Playground, काठुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

अङ्क विभाजन **प्रयोग · २**

- ✓ प्रतिवाक्य ०.५ का दरले क: ‘कहिल्यै’ लाई ‘सधैँ’ र ‘जानुहुन्न’ लाई ‘जानुहुन्छ’ बनाएमा; ख: ‘जाला’ लाई ‘नजाला’ बनाएमा।
- ✓ प्रतिवाक्य ०.५ का दरले ग: ‘रोपेनछन्’ लाई ‘रोपेछन्’ र घ: ‘पठायो’ लाई ‘पठाएन’ बनाएमा (‘नपठायो’ लेखेमा अङ्क नदिने)।

८ वाक्य सम्पादन

उत्तर **प्रयोग · २**

विद्यालयको वेबसाइटमा वार्षिक विवरण राखियो।

अङ्क विभाजन

- ✓ प्रतिशुद्धि ०.५ का दरले ‘बिद्यालय’ लाई ‘विद्यालय’ र ‘बिवरण’ लाई ‘विवरण’ (तत्सम, संस्कृतमा व) बनाएमा।
- ✓ प्रतिशुद्धि ०.५ का दरले ‘बार्षिक’ लाई ‘वार्षिक’ (वर्षबाट बनेको) र ‘बेबसाइट’ लाई ‘वेबसाइट’ (अङ्ग्रेजीको w मा व) बनाएमा।

९ व्यावहारिक लेखन

उत्तर **प्रयोग · ४**

हरियाली कृषि सहकारी संस्था
पुतलीबजार नगरपालिका ५, स्याङ्जा, गण्डकी प्रदेश

मिति: २०८३।०८।१०

प.स. .....
च.नं. .....

श्री कालीगण्डकी नर्सरी,
गल्कोट नगरपालिका ३,
बागलुङ, गण्डकी प्रदेश।

विषय: सुन्तलाका बिरुवा उपलब्ध गराइदिने सम्बन्धमा।

महोदय,

उपर्युक्त सम्बन्धमा त्यस नर्सरीमा कलमी सुन्तलाका स्वस्थ बिरुवा बिक्रीवितरणमा राखिएको कुरा जानकारी भयो। यस सहकारीका सदस्य किसानले आफ्ना पाखाबारीमा सुन्तला खेती विस्तार गर्ने योजना बनाएका छन्। त्यसैले तपसिलबमोजिमका बिरुवा माघ महिनाभित्र यस सहकारीमा उपलब्ध गराइदिनुहुन अनुरोध छ।

तपसिल
१. कलमी सुन्तलाका बिरुवा: ५०० ओटा
२. कलमी जुनारका बिरुवा: १०० ओटा

पुनश्च: बिरुवा ढुवानी गर्दा जरा नसुक्ने गरी प्याक गरिदिनुहुन र बिलसहित भुक्तानीका लागि बैङ्क खाताको विवरण पठाइदिनुहुन अनुरोध छ।

भवदीय
(दस्तखत)
अध्यक्ष
दिलबहादुर थापा

अङ्क विभाजन

- ✓ पठाउने संस्थाको नाम, ठेगाना, मिति र पाउनेको नाम ठेगाना लेखेमा।
- ✓ विषय र ‘महोदय’ जस्तो औपचारिक सम्बोधन लेखेमा।
- ✓ मुख्य भागमा कारणसहित प्रस्ट माग र परिमाण (तपसिल) लेखेमा।
- ✓ ‘भवदीय’, पद र नामसहित टुङ्ग्याई भाषा औपचारिक र शुद्ध राखेमा।

१० सोच्नुहोस्

उत्तर **उच्च दक्षता · ४**

फोनमा भनेको कुरा पछि बिर्सिन सकिन्छ वा दुई पक्षले फरक फरक सम्झन सक्छन्, तर चिठीमा लेखिएको कुरा प्रमाणका रूपमा रहन्छ। पाठको चिठीमा सात किसिमका बिउ र तिनको परिमाण तपसिलमा केजीसहित लेखिएको छ; फोनमा यति धेरै कुरा भन्दा गल्ती हुन सक्छ। चिठीमा ढुवानीको साधन (मुस्ताङ ट्रान्सपोर्ट) र भुक्तानीको तरिका (बैङ्क खाता) पनि प्रस्ट छन्, त्यसैले पछि विवाद हुँदैन। मिति, पत्र सङ्ख्या र चलानी नम्बरले कुन माग कहिले गरिएको थियो भनेर पछि खोज्न सजिलो हुन्छ। कार्यालयमा एउटै मान्छे सधैँ बस्दैन; लिखित चिठी जुनसुकै कर्मचारीले पढेर काम अघि बढाउन सक्छ। त्यसैले फोनमा कुरा गरे पनि माग लिखित रूपमा पठाउनु सुरक्षित र भरपर्दो हुन्छ।

अङ्क विभाजन

- ✓ लिखित कुरा प्रमाण रहने र फोनको कुरा बिर्सिन वा फरक बुझ्न सकिने तर्क दिएमा।
- ✓ पाठको चिठीको तपसिल (बिउ र परिमाण) जस्तो धेरै विवरण लिखित हुँदा गल्ती नहुने कुरा लेखेमा।
- ✓ ढुवानी र भुक्तानीको तरिका लिखित हुँदा विवाद नहुने कुरा लेखेमा।
- ✓ मिति, पत्र सङ्ख्या वा चलानी नम्बरले पछि खोज्न सजिलो हुने वा जुनसुकै कर्मचारीले काम अघि बढाउन सक्ने निष्कर्ष दिएमा।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	**जम्मा**
अङ्क	५	१४	१०	४	**३३**

Science Playground, काठुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking